

HORÁCKÉ MUZEUM
Vratislavovo náměstí 114
592 31 Nové Město na Moravě
tel.: 566 598 760
hm.nmm.cz

HORÁCKÉ MUZEUM

Nové Město na Moravě

Muzeum sídlí v budově bývalé renesanční radnice, na kterou upomíná kámen nad vchodem s emblémem zubří hlavy (znak Pernštejnů, tehdejších majitelů panství) a klenba ve vestibulu. Dnešní vzhled získala budova po přestavbě v 18. století. Z mansardové střechy, pokryté šindelem, vyčnívá věžička se zvonem, kterým se dříve ohlašovaly požáry. Fasádu muzea zdobí sgrafita Karla Němce. V budově sídlí také informační centrum.

Etnografická expozice představuje tradiční lidovou kulturu severního Horácka. V horském regionu, vyhlášeném pěstováním a zpracováním kvalitního lnu, nechyběl ve světnici kolovrátek a tkalcovský stav. Novoměstsko proslulo také pilníkářským řemeslem, výrobou modrotisku nebo šindelů a hraček ze dřeva.

Hluboké lesy na česko-moravské zemské hranici poskytovaly ty nejlepší podmínky pro rozvoj sklářství – dostatek palivového dřeva, vody a základních surovin pro výrobu **skla**: křemene, písku, vápence a potaše (popel ze spalovaných stromů). Z bohatého sbírkového fondu muzea vynikají nejstarší exempláře barokního skla z Křižánek a Březin a mladší výrobky sklárny v Českých Milovech a Mariánské huti u Herálce (19. století – počátek 20. století).

Od 17. století vrchnost využívala bohatá naleziště železné rudy k výrobě **železa** ve vysokých pecích. Nejvýznamnější huť pracovala v Kadově a ve 2. polovině 18. století byla objemem produkce druhou největší na Moravě. Zpočátku vyráběla kujné železo pro potřeby zemědělství a řemesel, od 19. století také užitkovou a uměleckou litinu. V roce 1874 zanikla jako poslední železářský podnik v tomto regionu. Dodnes ji připomínají litinové kříže na hřbitovech i v krajině.

Novoměstsko má prvenství v dějinách **lyžování** na Moravě. Lyže se zde začaly používat v 90. letech 19. století. Tradice lyžařských závodů sahá do roku 1910. Díky závodu Zlatá lyže a v současnosti především zásluhou biatlonu je areál Vysočina Areny znám po celém světě. V lyžařské expozici najdete ukázky lyží od místních výrobců – od úplně nejstarších (Slonek, Rohlík a Chroust...) až po tovární produkci (od Artisu přes Sporten po Kästle). Chybět nemohou diplomy, plakáty, trofeje, oblečení a historické fotografie dokumentující slavnou lyžařskou historii regionu.

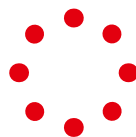
Expozice věnovaná novoměstskému rodákovi **Karlu Němcovi**, jednomu ze zakladatelů Horáckého muzea, ukazuje všestrannost umělce, který kromě obrovského množství grafik, perokreseb, ex libris, hraček nebo dřevěných plastik vytvořil také sgrafita na kostele svaté Kunhuty na náměstí a na mnoha dalších domech v Novém Městě.

Ve **školní třídě** ze 30. let 20. století si můžete vyzkoušet, jaké to bylo psát na tabulky nebo klečat za trest na hrachu.

V prostorách zrekonstruované **půdy** muzea vznikla stálá expozice tradiční lidové architektury severního Horácka s rozměrným modelem roubené chalupy. V letní sezóně se zde konají výstavy a akce.

Od května do září je na dvorku muzea přístupný druhý prohlídkový okruh – **Mlejnek z Víru a Strašidelné podzemí**. Soubor pohyblivých postaviček poháněných vodním kolem je přesnou kopií mlýnku, který postavil svým vnukům Vincenc Navrátil na potoce ve Víru. Ve sklepení muzea na vás čekají hrdinové místních pověstí – skřítkové, víly, vodník, čerti nebo horácký hejkal.

Muzeum pořádá komentované prohlídky města, akce a výstavy. V květnu se každoročně koná Otevírání mlejnků, v adventu vánoční a na Zelený čtvrtek velikonoční jarmark.

Im alten Rathaus, einem barocken Gebäude mit einem Renaissance - Eingang und Mansard - Schindeldach, befindet sich das Hochlandmuseum. Seine Sammlungen und Ausstellungen befassen sich mit der Volkskultur des nördlichen Berglandes, mit der Glas- und Eisenhüttenindustrie. Die Exponate, die sich auf den Skisport beziehen, belegen die Entwicklung dieser Sportart seit deren Anfängen im ausgehenden 19. Jh bis in die Gegenwart.

The Horácko Museum is situated in Stará radnice / The Old Townhall, a baroque building with a renaissance entrance hall and a shingle roof.

This museum's permanent exhibitions illustrate the folk culture of the northern part of the Horácko Region in Moravia as well as the development of glass making and the iron industry. There are also exhibits telling the history of skiing from its early stages in the late 1800s up to present.